

KHUYẾN KHÍCH ĐỔI MỚI SÁNG TẠO TRONG KHU VỰC CÔNG VÀ TÁI CẤU TRÚC HỆ SINH THÁI KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ

Trong bối cảnh các chính phủ trên toàn cầu đang nỗ lực đổi mới để nâng cao hiệu quả và chất lượng dịch vụ công ở những điều kiện và phạm vi khác nhau, *Báo cáo Thiết lập môi trường và các yếu tố cần thiết để khuyến khích đổi mới trong khu vực công*¹ tập trung phân tích quá trình đổi mới trong khu vực công tại các chính phủ, chỉ ra những yếu tố cốt lõi tạo điều kiện thuận lợi cho đổi mới trong khu vực công, đồng thời đề xuất cách thức giúp các chính phủ có thể biến tham vọng thành hành động và tạo ra các dịch vụ công phù hợp với tương lai. Bên cạnh đó, *Báo cáo Trung Quốc tái cấu trúc hệ sinh thái khoa học và công nghệ hướng tới đổi mới và an ninh*² đề cập đến quá trình cải cách hệ sinh thái khoa học và công nghệ của Chính phủ Trung Quốc. Hai báo cáo có nhiều điểm chung khi tập trung vào các yếu tố cần thiết nhằm thúc đẩy sự đổi mới và nâng cao năng lực cạnh tranh toàn cầu.

Thứ nhất, sự ủng hộ của lãnh đạo và chính sách hỗ trợ.

Báo cáo về đổi mới trong khu vực công khẳng định rằng, sự ủng hộ mạnh mẽ từ lãnh đạo là yếu tố then chốt để tạo ra một môi trường đổi mới, khuyến khích nhân viên thử

nghiệm và học hỏi từ sai lầm. Lãnh đạo cần xây dựng một môi trường làm việc cởi mở và sáng tạo, nơi các sáng kiến mới có thể phát triển mà không sợ bị chỉ trích. Tương tự, báo cáo về tái cấu trúc hệ sinh thái khoa học và công nghệ của Trung Quốc cũng nhấn mạnh tầm quan trọng của sự lãnh đạo tập trung trong triển khai các sáng kiến khoa học và công nghệ. Việc thành lập Ủy ban Khoa học và Công nghệ Trung ương (CSTC) nhằm thống nhất chỉ đạo và định hướng các chiến lược nghiên cứu cho thấy, Chính phủ Trung Quốc đang tập trung quyền lực để thúc đẩy phát triển khoa học và công nghệ thông qua một hệ thống lãnh đạo mạnh mẽ và rõ ràng, đảm bảo định hướng đúng đắn cho các sáng kiến đổi mới.

Thứ hai, cải cách văn hóa và xây dựng văn hóa đổi mới.

Báo cáo về đổi mới trong khu vực công nhấn mạnh tầm quan trọng của giao tiếp mở và chia sẻ ý tưởng; đồng thời, yêu cầu xây dựng một không gian an toàn về tâm lý cho công chức, nơi họ có thể đóng góp ý tưởng mà không sợ bị chỉ trích hay gặp thất bại. Điều này giúp tạo ra một môi trường khuyến khích tinh thần sáng tạo và thử nghiệm. Trong khi đó, báo cáo về tái cấu trúc hệ sinh thái khoa học và công

nghệ của Trung Quốc lại tập trung vào kiểm soát tư tưởng trong lĩnh vực khoa học và công nghệ. Theo đó, Chính phủ Trung Quốc yêu cầu các nhà nghiên cứu và các tổ chức nghiên cứu phải tuân thủ các chỉ đạo chính trị và khung lý luận của Đảng Cộng sản Trung Quốc nhằm đảm bảo rằng các sáng kiến đổi mới diễn ra trong khuôn khổ chính trị và chiến lược đã được định hướng. Việc kiểm soát này phản ánh cách thức mà Chính phủ Trung Quốc định hướng đổi mới, đồng thời duy trì sự ổn định và bảo đảm phù hợp với các mục tiêu.

Thứ ba, kết nối và tích hợp các nguồn lực - Liên kết giữa học thuật, công nghiệp và quân đội.

Cả hai báo cáo đều đề cập đến tầm quan trọng của việc liên kết và tích hợp các nguồn lực nhằm thúc đẩy đổi mới song có sự khác biệt rõ rệt về cách thức và phạm vi thực hiện. Báo cáo về đổi mới trong khu vực công đề cập đến việc tạo ra các cơ hội để công chức áp dụng kỹ năng đổi mới trong công việc ở tất cả các cấp, điều này giúp kích thích tư duy sáng tạo và nâng cao khả năng giải quyết vấn đề một cách hiệu quả. Trong khi đó, Trung Quốc đang thực hiện tích hợp quân sự - dân sự trong các sáng kiến nghiên cứu và công nghệ. Cụ thể, thông qua các cơ chế tài chính và cụm đổi mới sáng tạo, Trung Quốc đã kết nối các trường đại học, ngành công nghiệp và quân đội để thúc đẩy sự lan tỏa công nghệ. Điều này cho thấy cách thức mà các nguồn lực có thể được liên kết để tạo ra sự đổi mới ở nhiều cấp độ khác nhau, từ nghiên cứu cơ bản đến ứng dụng thực tế trong các ngành công nghiệp chiến lược.

Thứ tư, đầu tư vào công nghệ và nguồn nhân lực.

Báo cáo về đổi mới trong khu vực công cho

thấy, công chức cần được đào tạo và phát triển các kỹ năng để có thể ứng dụng các sáng kiến đổi mới vào công việc hằng ngày. Điều này đòi hỏi chính phủ cần chú trọng đầu tư vào phát triển kỹ năng số và kỹ năng mềm cho đội ngũ công chức, giúp họ thích ứng với những thay đổi nhanh chóng của công nghệ và nâng cao hiệu quả công tác.

Tương tự, Trung Quốc cũng đang tiến hành đầu tư mạnh mẽ vào các lĩnh vực công nghệ cao như trí tuệ nhân tạo, mạch tích hợp và công nghệ nano thông qua các chương trình phát triển tài năng và hợp tác quốc tế. Trên thực tế, Trung Quốc đặc biệt chú trọng thu hút những nhân tài quốc tế, đặc biệt là những người có kinh nghiệm làm việc ở nước ngoài, nhằm xây dựng một lực lượng lao động sáng tạo, có tay nghề cao phục vụ cho chiến lược phát triển khoa học và công nghệ quốc gia. Việc phát triển lực lượng lao động chất lượng cao là yếu tố then chốt để Trung Quốc đạt được các mục tiêu đổi mới và nâng cao sức mạnh quốc gia.

Thứ năm, khuyến khích đổi mới thông qua tự cường và bảo vệ an ninh.

Cả hai báo cáo đều nhấn mạnh tầm quan trọng của việc xây dựng một môi trường thuận lợi cho đổi mới, tuy nhiên mỗi báo cáo lại tiếp cận từ những khía cạnh khác nhau. Báo cáo về đổi mới trong khu vực công cho rằng, chính phủ cần tạo ra một môi trường không rào cản, nơi công chức có thể thử nghiệm và đổi mới mà không sợ thất bại. Đây là yếu tố quan trọng giúp khơi dậy tinh thần sáng tạo, thúc đẩy giải quyết vấn đề một cách hiệu quả và mở ra cơ hội để phát triển các sáng kiến đổi mới trong công việc.

Trong khi đó, báo cáo về tái cấu trúc hệ sinh thái khoa học và công nghệ của Trung Quốc lại đề cập đến một yếu tố khác, đó là an ninh quốc gia, coi đây là yếu tố không thể thiếu trong các sáng kiến khoa học và công nghệ. Trung Quốc đã ban hành các luật về an ninh dữ liệu và chống gián điệp để bảo vệ các công nghệ chiến lược, đồng thời kiểm soát chặt chẽ các hoạt động nghiên cứu và phát triển. Mặc dù khuyến khích đổi mới, song tất cả các sáng kiến khoa học và công nghệ ở Trung Quốc đều diễn ra trong khuôn khổ bảo vệ an ninh và lợi ích quốc gia, tạo ra một môi trường nghiên cứu và đổi mới có sự bảo vệ và định hướng rõ ràng.

Thứ sáu, thiết lập các hệ thống quản lý và quy định hiệu quả.

Trong báo cáo về đổi mới trong khu vực công, các hệ thống và quy trình quản lý được xác định là cần phải cải cách để công chức có thể dễ dàng tham gia vào các sáng kiến đổi mới, qua đó tạo ra sự linh hoạt và sáng tạo trong thực thi nhiệm vụ. Điều này giúp tạo ra một môi trường thuận lợi để triển khai các sáng kiến đổi mới và không bị cản trở bởi các quy trình hành chính rườm rà.

Ngược lại, báo cáo về tái cấu trúc hệ sinh thái khoa học và công nghệ của Trung Quốc chỉ ra

rằng, để đảm bảo sự phát triển bền vững của các sáng kiến công nghệ, Trung Quốc đã thiết lập một khung pháp lý chặt chẽ nhằm điều tiết các hoạt động nghiên cứu và chuyển giao công nghệ. Các luật bảo mật dữ liệu, an ninh mạng và chống gián điệp được ban hành để bảo vệ các công nghệ chiến lược và ngăn chặn sự xâm nhập từ bên ngoài. Điều này cho thấy tầm quan trọng của việc xây dựng một hệ thống quy định và chính sách rõ ràng để vừa thúc đẩy đổi mới sáng tạo, vừa bảo vệ lợi ích và an ninh quốc gia trong bối cảnh toàn cầu hóa.

Tóm lại, việc thúc đẩy đổi mới trong khu vực công đòi hỏi sự lãnh đạo mạnh mẽ, văn hóa đổi mới và đào tạo nguồn nhân lực có kỹ năng phát triển, ứng dụng các sáng kiến đổi mới, với mục tiêu tự cường và bảo đảm an ninh quốc gia. Cả hai báo cáo đều chỉ ra rằng, đổi mới không thể xảy ra ở môi trường không được định hướng rõ ràng về chính trị, quản lý và chính sách. Việc xây dựng các cơ chế kết nối, đầu tư vào nghiên cứu và phát triển, cũng như bảo vệ an ninh quốc gia đều là những điều kiện thiết yếu để bảo đảm sự đổi mới bền vững cả trong khu vực công và trong các sáng kiến khoa học và công nghệ toàn cầu ■

NGUYỄN DIỆP *tóm lược và giới thiệu*

¹ Xem: Sarah Wray, *Creating the Conditions for Innovation in Government: Takeaways from Innovation 2025*, <https://www.globalgovernmentforum.com>, May 2025.

² Xem: Glenn Tiffert, Kevin Gamache, *China Refocuses Its Science and Technology Ecosystem on Innovation and Security*, <https://secure-analytics.org>, June 2025.